

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський університет імені Бориса Грінченка
Освітня програма	38800 Освітні, педагогічні науки
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	011 Науки про освіту

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський університет імені Бориса Грінченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	38800
Назва ОП	Освітні, педагогічні науки
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	011 Науки про освіту
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Черниш Валентина Василівна, Кряжева Інна Миколаївна, Ткач Юлія Миколаївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	21.09.2020 р. – 23.09.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/nmc.kmn/accred/2020/3-onr/011_Nauki_pro_osvitu.pdf
Програма візиту експертної групи	https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/nmc.kmn/accred/2020/3-onr/011Programa_vizytu_Un.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-наукова програма (ОНП) відповідає критеріям акредитації та потребам усіх стейкхолдерів. Наявні зауваження не носять системного характеру. Освітній процес відбувається у повному обсязі згідно із законодавством щодо вищої освіти. Позитивним моментом ОНП є те, що її зміст відповідає науковим інтересам здобувачів вищої освіти та забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти (ЗВО) за спеціальністю 011 Науки про освіту. Наукова діяльність аспірантів в цілому відповідає напрямкові досліджень наукових керівників. Експертній групі (ЕГ) було запропоновано склад декілька можливих Тимчасових спеціалізованих вчених рад. У ЗВО є «критична маса» дослідників, які спільно працюють в одному руслі наукового пошуку та складають науковий потенціал університету в контексті ОНП «Освітні, педагогічні науки».

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

В Київському університеті імені Бориса Грінченка (КУБГ) створено освітнє середовище, яке здатне повною мірою задовольнити всі вимоги і потреби аспірантів, їх керівників і НПП, що залучені до викладання за ОНП. Цьому сприяє навчально-матеріальна база, небайдужість керівництва університету до потреб здобувачів, активне студентське самоврядування. ОНП є затребуваною на ринку праці, враховує сучасні вимоги роботодавців та інтереси стейкхолдерів. Структура ОНП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством. Освітній процес створює умови для формування здобувачами соціальних навичок (soft skills). Правила прийому на навчання за ОНП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті. Розроблений нормативний документ, що регулює питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. В ЗВО розроблена політика щодо впровадження як внутрішньої, так і зовнішньої академічної мобільності. Аспірантам надається повна інформація про кожну освітню компоненту: цілі, зміст, результати навчання, порядок та критерії оцінювання тощо. Частина викладачів, які забезпечують викладання за ОНП підтримують міжнародні зв'язки, відвідують закордонних колег, обмінюються з ними досвідом і тим самим отримують доступ до сучасних знань, які вони, в свою чергу, мають можливість передавати здобувачам вищої освіти під час занять, а також розвивати науку спільно з ними в ході написання дисертаційних досліджень. Інструментом протидії порушенням академічної доброчесності використовуються, як загальнодоступні сервіси, зокрема, Advego або Etxt Антиплагиат, так і спеціалізований сервіс UNICHECK. Безперечним плюсом ОНП є потужний кадровий потенціал. У ЗВО функціонує система заходів зі стимулювання підвищення фаховості та викладацької майстерності науково-педагогічних працівників університету, яка передбачає матеріальні й моральні заохочення НПП. Здобувачам третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за ОНП надається безоплатний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів Університету, яка сприяє як реалізації ОНП, так і всебічному розвитку здобувача, як сучасного науковця та особистості. Освітнє середовище є безпечним для життя, здоров'я і задоволення потреб та інтересів здобувачів. Високий рівень публічності і прозорості діяльності університету досягається шляхом оприлюднення нормативно-правових актів, які діють у ЗВО та інших документів, що стосуються впровадження освітньої діяльності на офіційному веб-сайті, забезпечує відкритість впровадження освітнього процесу за ОНП для всіх стейкхолдерів. На офіційному веб-сайті присутня вичерпна інформація щодо нормативного регулювання освітньо-наукового процесу, нормативні документи добре систематизовані за категоріями, легкі для пошуку та доступні для перегляду та завантаження.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Не всі пропозиції стейкхолдерів зафіксовано документально. Тому варто в подальшому всі пропозиції стейкхолдерів фіксувати (наприклад, через протоколи кафедри) та більш широко висвітлювати досвід співпраці з роботодавцями та здобувачами вищої освіти на сторінках сайту кафедр та ЗВО в цілому. У звіті перелічено аспірантів, які проявляли міжнародну активність (участь у міжнародних грантах та проектах), але їх кількість незначна. Тому варто більш широко впроваджувати систему академічної мобільності для аспірантів ОНП 011 Науки про освіту, доктор філософії, 01 Освіта/Педагогіка. Оскільки під час інтерв'ювання встановлено окремі випадки зарахування результатів навчання у неформальній освіті (сертифікату з англійської мови та зарахування Coursera), тому варто активізувати роботу із запровадження неформальної та дуальної освіти.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі, що представлені в ОНП «Освітні, педагогічні науки» за спеціальністю 011 Науки про освіту за третім рівнем вищої освіти у Київському університеті імені Бориса Грінченка (КУБГ) (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/osvitni_programy_2019/011_ONP.pdf) чітко сформульовані відповідно та з урахуванням плану розвитку ЗВО, що представлено в «Стратегії (програмі) розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка на 2018-2022 року» (від 10.01.2018 р.) (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/documents/bgku_development_strategy_2018-2022.pdf) та в якій зазначається, що заклад вбачає свою місію у максимальному сприянні розвитку здобувачів вищої освіти як свідомих і відповідальних громадян, цілісних та культурних особистостей, конкурентоспроможних професіоналів та лідерів. Ця позиція віддзеркалена в ОНП, де вказується, що її метою є забезпечення освітньо-наукової підготовки дослідників у галузі знань 01 Освіта (Освіта/Педагогіка), яка передбачає успішне виконання здобувачами ОНП, розвиток їх наукового мислення, дослідницької компетентності, здатності до самостійної науково-дослідницької діяльності й реалізації теми наукового дослідження, створює умови для вироблення здобувачами нових знань, інноваційних ідей та їхньої професійної самореалізації у наукових установах та закладах вищої освіти.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Як встановлено ЕГ розроблення та дія ОНП «Освітні, педагогічні науки» в ЗВО здійснюється з урахуванням потреб і запитів стейкхолдерів, що є за своєю суттю головними замовниками освітніх послуг які надаються КУБГ. Так, університет запровадив до своєї практики обговорення ОНП та вносяться відповідні зміни, що оприлюднюються на сайті (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/programy_vstup_2020/zminy/011_zminy_onp.pdf) про відкритість та готовність до співпраці говорить той факт, що на спеціально створеній сторінці будь-яка заінтересована особа може додати свої відгуки, зауваження, пропозиції, рекомендації тощо (<https://cutt.ly/WgwLtrc>) (На зустрічі із представниками стейкхолдерів (Сисоєвою С. О., академік-секретар Відділення загальної педагогіки та філософії освіти НАПН України, дійсний член НАПН України, д. пед. н., професор; Лук'яною Л. Б., директор Інституту педагогічної освіти й освіти дорослих імені І.Зязюна НАПН України, д. пед. н., професор, член-кореспондент НАПН України; Канішевською Л. В., заступник директора з науково-експериментальної роботи Інституту проблем виховання НАПН України д. пед. н., професор; Локшиною О. І., завідувач відділу порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України, член-кореспондент НАПН України, заслужений діяч науки і техніки України, д. пед. н., професор; Матвієнко О. В., професор кафедри педагогіки й методики початкового навчання Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, заступник декана з наукової роботи, д. пед. н., професор) ЕГ встановила, що ЗВО регулярно проводить засідання кафедри з метою з'ясування рівня задоволення стейкхолдерів (здобувачів третього рівня вищої освіти) ОНП (протокол № 5 а, 5 б від 18.12.2019р.). На користь того, що стейкхолдери беруть участь в обговоренні ОНП говорить той факт, що вони виступають співавторами робочих програм (проф. Локшина О.І), а також її рецензентами (проф. Лук'янова, проф. Н.М. Чернуха) (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/navzh-metod_materialy/011/recenziia011.pdf). Здобувачі вищої освіти на зустрічі з ЕГ запевнили, що вони задоволені результатами навчання, обраними формами та методами освітньої та науково-дослідницької діяльності, а також підкреслили, що ЗВО створює всі умови для формування власної траєкторії навчання. В ЗВО постійно моніториться рівень задоволення здобувачів стосовно дієвості ОНП, відповідності форм, методів і змісту ОНП до їх професійних потреб, запитів і очікувань (ЕГ надані відповідні протоколи).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОНП та її очікувані ПРН визначалися з урахуванням викликів сьогодення та цілком враховують вимоги чинних державних документів в сфері освіти, а саме - реалізацію Концепції розвитку педагогічної освіти та підвищення її якості, ОНП створена на засадах стратегічного та інструментального аспекту з урахуванням принципів компетентнісного підходу, сприяння студентоцентризованій навчальній і науково-дослідницькій роботі здобувачів і НПП, що сприятиме підготовці компетентних фахівців у галузі педагогічної освіти із розвиненими soft skills. Під час спілкування з адміністративним корпусом, НПП та представниками структурних підрозділів ЗВО ЕГ було поінформовано, що у процесі розроблення ОНП враховувався власний досвід КУБГ, вітчизняний і зарубіжний досвід, зокрема Сілезького університету партнера в м. Катовицях (Польща) та провідних університетів України, що здійснюють підготовку аналогічного напрямку. Регіональний контекст передбачає врахування запитів та потреб ЗВО, науково-дослідницьких установ, недержавних і громадських установ Київщини.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю відсутній. Запропоновані ПРН відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій (НРК) кваліфікаційного рівня (Постанова Кабінету міністрів України від 12.06.2019 р. № 509), мета освітніх компонентів (ОК) ОНП полягає в інтегрованому формуванні в здобувачів фахової компетентності науковця, що дозволяє здійснювати інноваційну науково-дослідницьку діяльність з дотриманням професійної етики й академічної доброчесності створювати нові знання у галузі педагогічних наук. Проте, варто в подальшому передбачити в ОНП (через прописаний ПРН) аспект вільного спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому, як зазначено в НРК.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильною стороною ОНП є врахування сучасних тенденцій розвитку спеціальності, вимог ринку праці, а також досвіду аналогічних вітчизняних та зарубіжних освітніх програм. Підготовка кадрів з урахуванням вимог та потреб Київського регіону.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

ЕГ вважає, що слід ширше висвітлювати досвід співпраці з роботодавцями та здобувачами вищої освіти на сторінках сайту кафедр та ЗВО в цілому. Проте, в ОНП відсутній аспект “вільного спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому, який передбачено в НРК, хоча по суті зазначений вище аспект забезпечується ОНП шляхом участі здобувачів в науково-практичних конференціях, Грінченківській зимовій школі тощо.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

В цілому, цілі ОНП відповідають “Стратегії (розвитку) КУБГ та враховують регіональний контекст, тенденції розвитку ринку праці та спеціальності. Встановлені ЕГ не є суттєвими та можуть бути усунені під час оновлення ОНП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Аналіз ОНП та навчального плану підготовки доктора філософії (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/osvitni_programy_2019/NP/NP_011.pdf) показав, що її обсяг загалом та окремих освітніх компонентів зокрема, у кредитах Європейської кредитно-накопичувальної системи відповідає вимогам чинного законодавства (п. 6, ст. 5, Розділу 2 ЗУ “Про вищу освіту”) щодо навчального навантаження для третього (доктор філософії) рівня галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 011 Науки про освіту. Загальний обсяг навчального навантаження становить 60 кредитів ЄКТС (обсяг одного кредиту становить 30 год.) при тривалості навчання 3 роки. Кількість контрольних точок складає у 1 семестрі - 4 дисципліни; у 2 семестрі - 4 дисципліни; у 3 семестрі - 4 дисципліни. Починаючи з 4 семестру вивчаються вибіркові дисципліни обсягом 20 кредитів. Науково-викладацька та дослідницька практики відбуваються у 5 та 6 навчальних семестрах (10 кредитів).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОНП має чітку структуру і складається із освітніх компонент, що логічно включені до освітньої програми. Відповідно до Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Київському університеті імені Бориса Грінченка https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/nakaz_388_05_31_19.pdf та Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджений Постановою КМУ від 23.03.2016 №261 (зі змінами) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#n11> ОНП включає необхідні складові, що передбачають набуття таких компетентностей як оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями; набуття універсальних навичок дослідника; здобуття іншомовних компетентностей, обов'язковим також є проходженням науково-викладацької та дослідницької практик. Включені до ОНП компоненти дозволяють крім забезпечення аспірантам фундаментальної підготовки у вигляді поглиблених теоретичних і практичних знань, умінь та навичок зі спеціальності 011 Науки про освіту, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності в галузі 01 Освіта/Педагогіка, оволодіти комплексом соціальних/універсальних (soft skills) навичок, притаманних сучасному фахівцю. Усе зазначене вище дало можливість скласти структурно-логічну схему вивчення дисциплін, що системно забезпечує досягнення поставлених цілей та ПРН. Проте, варто у всіх робочих програмах чітко дотримуватись формулювань загальних та професійних компетентностей, що саме передбачено сформувані під час навчання дисципліни, згідно з ОНП. Особливо це стосується дисциплін обов'язкової частини.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОНП відповідає предметній області спеціальності 011 Науки про освіту 01 Освіта/Педагогіка для третього (освітньо-наукового рівня). Спілкування зі стейкхолдерами на зустрічах з фокус-групами підтвердило, що оновлення змісту освітнього компоненту ОНП відбувається постійно з урахуванням їх поправок, рекомендацій та пропозицій. Аналіз проєкту ОНП (<https://cutt.ly/BgwXsG9>) показав, що зміни у Переліку компонент ОНП наявні, але бажано було б документально підтвердити рекомендації та пропозиції роботодавців.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Проаналізувавши ОНП експертна група виявила, що вона містить вибіркові компоненти, на вивчення яких надається 20 кредитів ЄКТС, що складає 33,3% від загального обсягу навчального навантаження та відповідає вимогам ЗУ "Про вищу освіту". У Положенні про організацію освітнього процесу (п.7.2) https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_10/nakaz_817_15.12.2017.pdf закріплено право здобувачів на участь у формуванні індивідуального навчального плану, що втілює індивідуальну освітню траєкторію. Це право підтверджено пріоритетом Стратегії (Програми) розвитку Університету (п.3.2) https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/documents/bgku_development_strategy_2018-2022.pdf Формування індивідуальної освітньої траєкторії на ОНП можливе через вибір форми навчання; вільний вибір ОК в обсязі не менше 25% загальної кількості ЄКТС, передбачених ОНП; вибір навчальних дисциплін, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти та які пов'язані з тематикою дисертації; можливість вивчення аспірантами ОК у межах академічної мобільності – на базі інших ЗВО; можливість зарахування кредитів, отриманих у неформальній освіті; право на академічну відпустку або перерву в навчанні, а також на поновлення на навчання; самостійне обрання спеціальності та теми дисертаційного дослідження відповідно до власних наукових інтересів з урахуванням науково-дослідної компетентності та наукового напрямку керівника. Все це було підтверджено під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти. Проте бажано збільшити кількість можливостей вибору вибіркового блоку (наразі їх шість) в межах відведених кредитів.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОНП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів освіти за третім (освітньо-науковим) ступенем, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Регулюється Положення про організацію та проведення практики аспірантів Київського університету імені Бориса Грінченка https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/polozh_prakt_2019.pdf. Обсяг практик складає 10 кредитів ЄКТС. Робоча програма дослідницької практики (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/navzh-metod_materialy/praktyka/011_doslidnytska.pdf)

та науково-викладацька практика https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/navzh-metod_materialy/praktyka/011_nauk_vykl.pdf містять мету та завдання, результати практики, перелік компетентностей і програмних результатів навчання, зміст практики, перелік завдань, порядок звітності, критерії оцінювання та ін. Експертній групі були надані договори щодо баз практик, стейкхолдери також підтвердили наявність співпраці між ними й університетом в особі випускової кафедри. ЕГ дійшла висновку, що ОНП дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Перегляд змісту ОНП та змісту робочих програм дисциплін Філософія і методологія наукової діяльності (<https://cutt.ly/vgwXgL5>); Стратегії наукових досліджень https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/navzh-metod_materialy/nk_angl_m.pdf; Наукова комунікація англійською мовою https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/navzh-metod_materialy/nk_angl_m.pdf; Науково-дослідна інфраструктура в галузі (<https://cutt.ly/ngwXlQQ>); Науковий семінар із загальної педагогіки та історії педагогіки (<https://cutt.ly/tgwXQpa>) та інших дає можливість стверджувати, що ОНП передбачає набуття здобувачами третього освітнього рівня (доктор філософії) соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям. В університеті побудована система формування гнучких навичок, зокрема випускова кафедра підготувала низку навчальних посібників, підручників, наукових монографій зазначеного вище спрямування. Заняття проводяться в спеціалізованих аудиторіях, де студенти вдосконалюють свою професійну майстерність. Сприяють розвитку соціальних навичок форми та методи проведення навчальних занять: тренінги, ділові ігри, рольові ігри, рольові ситуації, кейси, евристичні методи, обговорення, публічні виступи тощо. Аспіранти залучаються до волонтерської та проектної діяльності, проведення майстер-класів, участь та проведення виховних і мистецьких заходів тощо.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній і професійна кваліфікація за ОНП не присуджується. Зміст освітньо-наукової програми ґрунтується на ЗУ "Про освіту" та "Про вищу освіту".

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз ОНП дає змогу зробити такий висновок: її обсяг та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та ПРН. Обсяг одного кредиту становить 30 годин. Обсяг обов'язкових освітніх компонентів складає 40 кредитів, у тому числі виробнича викладацька практика - 10 кредитів. Обов'язкові навчальні компоненти близько 67%, з них дисципліни формування загальних компетентностей - 50%; формування фахових компетентностей - 50% (у тому числі практична підготовка - 25%). Обсяг самостійної роботи обов'язкових дисциплін (86 %) та вибіркового навчальних дисциплін складає 53,3%. Навчальний матеріал з дисциплін, передбачений для засвоєння здобувачем ОНП у процесі самостійної роботи, вноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, що вивчався під час проведення аудиторних занять. Під час зустрічі зі здобувачами ЕГ з'ясувала, що інтереси здобувачів враховуються при визначенні співвідношення фактичного навантаження та обсягу окремих освітніх компонентів за цією ОНП.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня за дуальною формою освіти не здійснюється

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг ОНП та окремих освітніх компонентів відповідає вимогам чинного законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти. Освітні компоненти, що включені до освітньо-наукової програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених програмних результатів навчання. Структура ОНП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії,

зокрема через індивідуальний вибір здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством. Позитивним є те, що здобувачі мають можливість реалізувати своє право обрання вибіркового дисциплін шляхом опитування, з урахуванням теми дисертаційного дослідження. Як позитив слід відмітити і те, що дисципліни вільного вибору пропонують здобувачам різні курси навчання. Практичне спрямування освітніх компонентів відображає запити регіонального аспекту. Роботодавці залучені до формування змісту та проходження практичної підготовки. Освітній процес створює умови для формування у здобувачів соціальних навичок (soft skills). Університет має відповідно обладнані аудиторії, навчальну літературу, використовує методи навчання, що сприяють формуванню soft skills. Обсяги окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) та їх семестрові контролю реалістично відображають фактичне навантаження здобувачів освіти, є відповідними для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

В окремих робочих програмах обов'язкової частини навчального плану не прописані ЗК та ФК відповідно до ОНП. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам ОНП містить певні неточності. Варто прописати всі ЗК, ФК та ПРН у робочих програмах згідно з ОНП. У звіті перелічено аспірантів, які проявляли міжнародну активність (участь у міжнародних грантах та проектах), але їх кількість незначна. Тому варто більш широко впроваджувати систему академічної мобільності для аспірантів ОНП 011 Науки про освіту, доктор філософії, 01 Освіта/Педагогіка. Оскільки під час інтерв'ювання встановлено окремі випадки зарахування результатів навчання у неформальній освіті (сертифікату з англійської мови та зарахування Coursera), тому варто активізувати роботу із запровадження неформальної та дуальної освіти.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Загалом простежується відповідність Критерію, недоліки не є суттєвими.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до вступу до аспірантури оприлюднено на сайті КУБГ <https://kubg.edu.ua/informatsiya/aspirantami-doktorantam/aspirantura/umovy-priyomu.html> та додаток А (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vstup2020/PP/2_PP-2020-d-A_2.pdf) Основні положення правил за ОНП сформульовані з урахуванням її специфіки. Вступний відбір складається із вступних іспитів (зі спеціальності, іноземної мови, презентації проєктів майбутніх дисертаційних досліджень). На ефективності практики презентації проєктів досліджень наголошували представники фокус-груп (адміністрація, гарант, наукові керівники та аспіранти) на зустрічі з ЕГ. Всі вступні іспити здійснюються відповідно до затверджених Вченою радою ЗВО Програм, що оприлюднені на сайті університету (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/programy_vstup_2020/inoz_mova.pdf, https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/programy_vstup_2020/011_osvitni_ped_nauky.pdf). Основні положення Правил не містять дискримінаційних положень, сформульовано чітко, прозоро й зрозуміло та такі, що не допускають різноглумачення.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

У правилах прийому до ЗВО у 2020 році зазначається, що відбір здобувачів відбувається на конкурсній основі та регламентується "Правилами прийому до аспірантури для здобуття ступеня PhD. Відбір на навчання в аспірантурі здійснюється за результатами вступних випробувань зі спеціальності, іноземної мови та презентації проєкту науково-дослідницької роботи. Програми всіх вступних іспитів поновлені (2020 р.) та затверджені Вченою радою ЗВО. Програма вступного іспиту зі спеціальності має інтегрований характер оскільки передбачає встановлення рівня сформованості фахової компетентності та готовності здобувача до здійснення науково-дослідницької роботи в освітній галузі. Програма з іноземної мови (англійської, французької, іспанської, німецької, італійської) побудована відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти (ЗЄР) та передбачає, що в абітурієнта мовний

рівень має відповідати рівню B2 за шкалою ЗЕР. Зміст Програм зрозумілий і чіткий. Критерії оцінювання - прозорі та лаконічні. Всі Програми оприлюднені на сайті ЗВО (<https://kubg.edu.ua/informatsiya/aspirantam-i-doktorantam/aspirantura/prohramy-vstupnykh-isytyv.html>, https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/programy_vstup_2020/inoz_mova.pdf, https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/programy_vstup_2020/011_osvitni_ped_nauky.pdf). Позитивно слід відмітити, що в Правилах прийому передбачено, що якщо абітурієнт, який підтвердив свій рівень знання англійської мови дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment (не нижче рівня B2 ЗЕР чи аналогічного рівня); німецької мови – дійсним сертифікатом TestDaF (не нижче рівня B2 ЗЕР або аналогічного рівня); французької мови – дійсним сертифікатом тесту DELF або DALF (не нижче рівня B2 ЗЕР чи аналогічного рівня), звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного іспиту з іноземної мови з найвищим балом. На зустрічі з ЕГ Котенко О. В., доцент кафедри іноземних мов і методик їх навчання, канд. пед. наук., а також здобувачі підтвердили факт такого Perezarakhuvannya.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В університеті є вся необхідна нормативно-правова база, що регулює визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти в цілому, та під час академічної мобільності зокрема. Ця процедура керується пунктами «Положення про організацію освітнього процесу Київського університету імені Бориса Грінченка» (<http://fzfv.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/ilid/ogolosenia/6kyki.pdf>), «Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Університеті» (п.4.4) https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/nakaz_388_05_31_19.pdf та «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Київського університету імені Бориса Грінченка» (п.7.2) (http://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_12/polozh_839_22.12.2018.pdf), які розміщені на сайті університету (<https://kubg.edu.ua/resursi/normatyvni-dokumenty/reiestr-normatyvnoi-bazy.html>) в яких чітко вказується, що у межах ОНП навчальні досягнення здобувачів, отримані в інших ЗВО та/або наукових установах, як вітчизняних, так і закордонних (зокрема, навчання за програмами академічної мобільності, на спеціалізованих курсах, під час літніх шкіл тощо), з однієї або декількох навчальних дисциплін (зараховування кредитів ЄКТС), здобуття яких передбачено ОНП. Рішення про зарахування /не зарахування кредитів і результатів навчання приймається випусковою кафедрою та вченою радою відповідного інституту/факультету. З цією метою здобувач має подати завідувачу відділу аспірантури, докторантури заяву разом із сертифікатом чи іншим документом, що посвідчує факт і результати навчання. Курси зараховуються за умови їх відповідності спеціальності, наявності необхідних обсягів. На зустрічі з представником відділу аспірантури, гарантом та здобувачами ЕГ встановила, що аспіранти обізнані з такою можливістю і наголосили, що результати окремих дисциплін, а також їх окремих модулів, що опановувалися під час карантину дистанційно на освітній платформі COURSERA, Perezarakhuvannya за рішенням кафедри.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У звіті самооцінювання вказується, що за час впровадження ОНП до освітнього процесу ЗВО, випадків визнання результатів, отриманих в інших ЗВО України та/або зарубіжжя або під час неформальної освіти не було. Проте, на зустрічі ЕГ зі здобувачами встановлено, що факт Perezarakhuvannya балів з англійської мови за результатами міжнародного іспиту TOEFL мав місце, що підтверджено було на зустрічі з ЕГ Котенко О. В., доц. кафедри іноземних мов і методик їх навчання, канд. пед. наук. Гарант ОНП д.пед.н., проф. Хоружа Л.Л. та адміністрація наголосили, що заклад усвідомлює виклик часу щодо такого Perezarakhuvannya та ЗВО невпинно рухається до створення необхідних умов. Водночас, Perezarakhuvannya результатів, що отримані у процесі неформальної освіти, уможливується відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка» (С. 19, 43-44), «Положення про порядок та умови здійснення вибору навчальних дисциплін студентами Київського університету імені Бориса Грінченка», «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Університеті імені Бориса Грінченка» (п.4.3.) (С.9,10) (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/nakaz_388_05_31_19.pdf)

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Всі необхідні документи оприлюднені на сторінках сайту ЗВО. Програми вступних іспитів відповідають профілю ОНП, вступний іспит зі спеціальності є комбінованим і дає можливість встановити рівень знань, умінь і навичок

здобувача до реалізації наукового дослідження. Програма іспиту з іноземної мови (англійської, німецької, французької, іспанської, італійської) побудована з урахуванням сучасних рівнів ЗЄР. Можливість перезарахування результатів міжнародних сертифікатів з іноземних мов. Визнання результатів, отриманих під час неформальної освіти. Презентація проєкту наукового дослідження на етапі вступу до ЗВО. Прозора система оцінювання на вступних іспитах (подано в Програмах). Рейтингові списки абітурієнтів оприлюднюються на сайті ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Процедуру визнання результатів навчання, отриманих під час неформальної освіти, доречно прописати в окремому Положенні. Наразі така процедура регулюється п.4.3 на С. 9-10 “Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Університеті імені Бориса Грінченка”.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОНП “Освітні, педагогічні науки” у межах Критерію 3 відповідає його вимогам. Правила прийому до ЗВО на цю ОНП є зрозуміли та чітко сформульованими, не мають дискримінаційних положень, вся необхідна нормативно-правова база оприлюднена на сторінках офіційного сайту ЗВО. Всі посилання на веб-сторінки - активні. Вступна кампанія проводиться на належному рівні, а її результати подаються на сайті ЗВО. Програми вступних випробувань щорічно затверджуються вченою радою ЗВО та є на сайті університету. Варто створити окреме положення щодо визнання результатів навчання під час неформальної освіти, яке по суті сформульовано в п.4.3. на С.9-10 “Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Університеті імені Бориса Грінченка”. Встановлений недолік не є суттєвим та може бути усуненим у процесі оновлення ОНП. Враховуючи сильні сторони ОНП, ЕГ вважає, що вона відповідає за спеціальністю 011 Науки про освіти рівневі В за Критерієм 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання на ОНП регулюються Положенням про організацію освітнього процесу (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_10/nakaz_817_15.12.2017.pdf). Організаційними формами освітнього процесу на ОНП є лекції, семінарські заняття, самостійна робота, науково-викладацька і дослідницька практики. ЕГ були проаналізовані такі матеріали, як-от: матриця відповідності методів навчання і викладання ПРН, робочі програми навчальних дисциплін та їх анотації (<https://cutt.ly/egwXGmT>), індивідуальні плани здобувачів, сайт ЗВО (<https://kubg.edu.ua/>). Аналіз дозволив встановити таке: форми навчання та викладання сприяють досягненню заявлених в ОНП цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу, а також відповідають принципам академічної свободи. Застосування інтерактивних методів навчання дозволяє аспірантам висловлювати власні наукові та світоглядні позиції. Вільний доступ до інформаційних ресурсів диверсифікує джерела навчальної інформації і дає аспірантам можливість самостійно їх обирати. Задля забезпечення академічної свободи здійснюється студентоцентрований підхід, який закріплено у Положенні про організацію освітнього процесу та у Стратегії (Програмі) розвитку Університету (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/documents/bgku_development_strategy_2018-2022.pdf). За результатами інтерв'ювання здобувачів вищої освіти ОНП, що акредитується, з'ясовано, що в цілому вони задоволені якістю та умовами навчання у ЗВО.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

ЕГ було встановлено, що здобувачам вищої освіти надається повна інформація про кожну освітню компоненту: структура навчальної дисципліни, мета навчальної дисципліни, передумови для вивчення дисципліни та узгодження з іншими дисциплінами, очікувані результати, критерії та засоби оцінювання, зміст, деталізовані результати навчання і критерії оцінювання за окремими видами робіт та рекомендовані джерела інформації. Ця

інформація в основному представлена у робочих програмах дисциплін ОНП, які розміщено у відповідному розділі на сайті університету. Під час інтерв'ювання аспіранти підтвердили своєчасність надання та доступність і зрозумілість форми представлення відповідних освітніх компонент у робочих програмах дисциплін. Так, інформування аспірантів здійснюється або через сайт університету або через сервіси, що використовує відділ аспірантури та докторантури (корпоративна пошта, кампус - електронне середовище, де всі здобувачі вищої освіти університету, в тому числі і аспіранти, мають свої окремі кімнати), також існують списки розсилки, що пришвидшує та полегшує процес інформування аспірантів щодо різноманітних заходів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Інтерв'ювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічного працівників, що забезпечують ОНП, аналіз матеріально-технічної бази, яка використовується під час викладання на ОНП, дозволяє зробити такі висновки: поєднання навчання і досліджень забезпечується завдяки залученню здобувачів вищої освіти до написання як одноосібних статей та тез, так і спільних із науковими керівниками. Також, із залученням аспірантів проводяться дослідження, тематика яких належним чином зареєстрована в УкрІнтеї (наприклад, гарант - Хоружа Л.Л., керівник кафедральної теми (кафедра теорії та історії педагогіки) «Зміст і технології забезпечення якості неперервної педагогічної освіти в умовах євроінтеграції», №0116U003295). Так, аспіранти залучені до виконання трьох зареєстрованих тем, а також до інших кафедральних тем, які поки що розвиваються. Здобувачів вищої освіти мають можливість апробувати свої дослідження шляхом участі у численних щорічних наукових конференціях (Грінченківська наукова зимова школа для аспірантів і докторантів <https://pi.kubg.edu.ua/struktura/kafedry-institutu/kafedra-teorii-ta-istorii-pedahohiky/naukova-diialnist/naukova-diialnist-vykladachiv/2871-iv-hrinchenkivska-naukova-zymova-shkola-dlia-aspirantiv-i-doktorantiv.html>). Темі дисертацій корелюються з темами госпдоговірних тематик, що зареєстровані та виконуються НПП. Наприклад, зазначена вище кафедральна тема №0116U003295 та дисертаційне дослідження аспірантки Сопової Д.О. «Розвиток академічної чесності студентів університетів країн Європейського союзу», затвердженої протокол №11 від 24.11.2016 р.). Таблиця з темами дисертаційних досліджень всіх аспірантів (див. Дод. 1). Одним з мотиваційних моментів щодо залучення здобувачів вищої освіти до наукової роботи є отримання сертифікатів за результатами конференції, а також їх щорічне преміювання за активність.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Механізм оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі в ЗВО відпрацьований. Цей процес відбувається згідно із Положенням про організацію освітнього процесу (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_10/nakaz_817_15.12.2017.pdf). Викладачі за ОНП постійно оновлюють зміст робочих програм, враховуючи тенденції ринку праці та розвитку галузі робоча група, до складу якої входять аспіранти, ОНП також щороку оновлювалась. Гарантом ОНП надано документальні підтвердження перегляду та оновлення змісту навчальних дисциплін (протоколи кафедр). Також стейкхолдерами під час зустрічі підтверджено, що вони систематично співпрацюють з робочою групою по оновленню змістового наповнення ОНП, а деякі взагалі самі входять до цієї робочої групи, яка розглядає всі пропозиції стейкхолдерів щодо змін та надає свої рекомендації з їх запровадження. Проте варто було б в подальшому фіксувати документально всі пропозиції стейкхолдерів, оскільки заради них ми і працюємо.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

У освітньому процесі університету питання мобільності регулюють Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_12/polozh_839_22.12.2018.pdf. У даному Положенні визначені відповідні її види, процедури, права та обов'язки здобувачів вищої освіти і працівників Університету. Відповідно до ЗУ «Про вищу освіту», однією з можливостей інтернаціоналізації навчання здобувачів вищої освіти є академічна мобільність. Про можливості академічної мобільності, аспіранти інформуються систематично, шляхом надсилання необхідної інформації через різні електронні ресурси, в тому числі електронною розсилкою, також ця інформація розміщена на сайті університету в рубриках «Аспірантам» <https://kubg.edu.ua/informatsiya/aspirantam-i-doktorantam/oholoshennia.html>, на сайті «Наукове товариство Київського університету імені Бориса Грінченка» <https://kubg.edu.ua/informatsiya/naukovtsyam/naukove-tovarystvo-studentiv-aspirantiv-doktorantiv-i-molodykh-vchenykh.html> та на сторінках у соціальних мережах Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Київського Університету імені Бориса Грінченка: https://www.facebook.com/ntkubg/?ref=page_internal https://instagram.com/nt_grinchenko?igshid=54zkxzuwo4of. Перелік установ, з якими підписано університетом Договори про співпрацю (із вітчизняними та закордонними закладами вищої освіти, які розповсюджуються на цю ОНП. <http://ivo.kubg.edu.ua/mizhnarodna-aktyvnist/dohovory-pro-spivpratsiu.html#mizhnarodna-spivpratsia-z-orhanizatsiyamy-ta-fondamy> Окремі приклади міжнародної діяльності викладачів та аспірантів Викладачі, наукові керівники: Хоружа Л.Л. – керівник міжнародного проект Вишеградського фонду «Компетенції викладачів вищої школи в добу змін» (учасники проекту

– наукові керівники аспірантів Марія Братко, Володимир Прошкін, Ольга Котенко); Морзе Н.В. – учасник (координатор від Університету) міжнародних проектів Tempus, Горизонт2020, Еразмус+, зокрема: «Міжнародна науково-дослідницька мережа з вивчення та розробки нових технологій і методів для інноваційної педагогіки в галузі ІКТ, електронного навчання» (IRNet); «Модернізація педагогічної вищої освіти з використанням інноваційних інструментів викладання» (MoPED) та ін.; Батечко Н.Г. і Козак Л.В. – члени проектної групи проекту «Якість вищої освіти та експертний супровід її забезпечення: рух України до Європейського Союзу» програми Еразмус+, напрям Жан Моне Аспіранти програми: Шеліган Оксана (міжнародний проект кафедри «Компетенції викладачів вищої школи в добу змін»); Головатенко Тетяна (наукове стажування в Університеті Масарика в Брно, Чехія; Сопова Дана (наукове стажування в Університеті Тампере, Фінляндія (проект Еразмус+); Білоус Владислав (стажування в Університеті Костянтина Філософа, Словаччина); Горбатовський Дмитро – стажування в Університеті Костянтина Філософа в місті Нітра, Словаччина (проект Еразмус+, академічна мобільність

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Аспірантам надається повна інформація про кожну освітню компоненту: цілі, зміст, результати навчання, порядок та критерії оцінювання тощо. Ця інформація в основному представлена у робочих програмах дисциплін ОНП, які розміщено у відповідному розділі на сайті університету. Частина викладачів (Хоружа Л.Л., Морзе Н.В., Батечко Н.Г. і Козак Л.В.), які забезпечують викладання за ОНП підтримують міжнародні зв'язки, відвідують закордонних колег, обмінюються з ними досвідом і тим самим отримують доступ до сучасних знань, які вони, в свою чергу, мають можливість передавати здобувачам під час занять, а також розвивати науку спільно з аспірантами в ході написання дисертацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Потужним поштовхом до залучення аспірантів до продуктивної наукової роботи може стати групова форма роботи, вона сприяла б додатковому розвитку у здобувачів соціальних навичок (soft skills). Оскільки аспіранти поки що не активно долучаються до програм академічної мобільності, то доцільно пропагувати серед студентів перспективи та позитивні сторони академічної мобільності, спираючись на власний приклад НПП. У подальшому варто фіксувати документально всі пропозиції стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

В Університеті реалізується студентоцентризований підхід. Викладачі дотримуються принципів академічної свободи. Здобувачам вищої освіти своєчасно та належним чином надається необхідна інформація щодо цілей, змісту та ПРН, а також порядку та критеріїв оцінювання у межах навчальних дисциплін ОНП. Під час реалізації ОНП забезпечується поєднання навчання і досліджень. Викладачі систематично оновлюють зміст освітніх компонентів ОНП, враховуючи тенденції ринку праці та сучасні практики. Однак здобувачі вищої освіти не активно беруть участі у міжнародних проектах та програмах академічної мобільності.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та їх методи на ОНП передбачені в “Положенням про організацію освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка” (п.9.3.4.) (С.34-42) (<https://fzfv.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/ilid/ogolosenia/6kyki.pdf>). Вони є чіткими та зрозумілими, що уможливає об'єктивно оцінити ПРН аспірантів та встановити набутий ними рівень відповідних компетентностей з навчальних дисциплін. Контрольні заходи передбачають поєднання різних форм і методів. Варто зазначити, що застосовані види та форми контролю використовуються у своїй комбінації з урахуванням особливості ОНП та з метою виконання усіх цілей і функцій контролю. За своєю формою застосовані контрольні заходи є усними

(індивідуальне, фронтальне, співбесіда, доповідь у супроводі мультимедійної презентації тощо), письмовими (творчі роботи, виконання аналітичного дослідження тощо). Об'єктивність контрольних заходів забезпечується введенням комп'ютерного тестування. Основними видами контролю, що практикуються в освітньому процесі - проміжний і підсумковий. Проміжний контроль застосовується переважним чином до самостійної роботи здобувачів. Під час проміжного контролю відбувається звітування аспірантів про стан та перебіг реалізації наукового дослідження, а також виконання індивідуального плану роботи. Підсумковий контроль проходить під час іспиту або заліку, з педагогічної практики передбачається захист звітів аспірантів. В кінці кожного навчального року передбачається звітування здобувачів вищої освіти, які заслуховуються на кафедрах. По завершенні наукового дослідження передбачається попередній розгляд дисертації, що регламентується чинним державним документом "Порядок проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії", затверджений Постановою КМУ від 06.03.2019 №167 <https://www.kmu.gov.ua/npras/pro-mentu-z-prisudzhennya-stupenya-doktora-filosofiyi> . В умовах карантину за словами учасників фокус-груп (гаранта, викладачів, здобувачів) контрольні заходи здійснювалися за допомогою різноманітних інформаційних технологій, зокрема платформи Moodle, Zoom, сервісів Google, що за словами здобувачів їх цілком задовольняє, оскільки ці сервіси крім своїх основних функцій забезпечують об'єктивність оцінювання та швидкий зворотній зв'язок.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Наразі стандарт вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки не затверджений, тому форми атестації здобувачів вищої освіти висвітлені та регламентуються відповідними чинними загальнодержавними документами "Порядок проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії", затверджений Постановою КМУ від 06.03.2019 №167 (<https://www.kmu.gov.ua/npras/pro-mentu-z-prisudzhennya-stupenya-doktora-filosofiyi>), локальними документами ЗВО: "Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Київському університеті імені Бориса Грінченка" (<https://tinyurl.com/kubg-phd-pro>) передбачається, що "атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації".

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила організації та здійснення контрольних заходів викладено "Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Київському університеті імені Бориса Грінченка" (<https://tinyurl.com/kubg-phd-pro>). На сайті ЗВО (<https://kubg.edu.ua/informatsiya/aspirantam-i-doktorantam/aspirantura/rozklad-zaniat.html>) подано програми екзаменів всіх навчальних дисциплін, що опановуються на ОНП, в яких лаконічно та ґрунтовно описується програми іспиту, вказується форма його проведення, об'єкти контролю та критерії оцінювання, міститься орієнтовний перелік питань для підготовки здобувачами. В кінці програми наводиться перелік екзаменаторів. Для забезпечення об'єктивності іспит приймається декількома НПП. Крім того у графіку навчального процесу (<https://kubg.edu.ua/informatsiya/aspirantam-i-doktorantam/aspirantura/rozklad-zaniat.html>) чітко представлені строки складання екзаменаційно-залікових сесій для кожного року підготовки денної та заочної форми навчання (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/prohramy/exz/Grafik_DENNA_2.pdf, https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/prohramy/exz/Grafik_ZAOCHNA_2.pdf). Об'єктивність підсумкового контролю забезпечується письмовим виконанням екзаменаційної роботи та виконанням електронних тестових завдань, що перевіряються автоматично, без участі викладача (програмований контроль). Порядок повторного складання контрольних заходів, а також ліквідування академічної заборгованості визначений у "Положенні про організацію освітнього процесу в Університеті" (<https://tinyurl.com/kubg-ed-pr>) (п.9.4). У випадку оскарження результатів оцінювання в ЗВО передбачено розгляд скарг здобувачів апеляційною комісією. На зустрічі з ЕГ здобувачі запевнили, що на початку кожного лекційного курсу викладачі повідомляють їх про структуру навчального курсу та про контрольні-оцінювальні заходи. Під час спілкування з фокус-групами ЕГ переконалася, що результати оцінювання доводяться до відома здобувачів, останні, у свою чергу, повідомили ЕГ, що вони ознайомлені з порядком перескладання заліків/екзаменів та процедурою оскарження їх результатів. Випадків необ'єктивного оцінювання за словами аспірантів на ОНП не було, а всі вони цілком задоволені своїми результатами.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Чільне місце у внутрішній системі забезпечення якості вищої освіти в КУБГ є дотримання правил і норм етичних принципів академічної доброчесності. В ЗВО розроблене та введено в дію (26.12.2019 р) “Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Київського університету імені Бориса Грінченка” (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_2/nakaz_898_26.12.2019.pdf), що розроблено з урахуванням вимог чинних державних документів, як-от: Законів України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, “Про наукову і науково-технічну діяльність”, “Про авторське право і суміжні права”, “Про видавничу справу”; Постанов Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)”, “Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів”, “Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії” тощо. З метою запобігання порушень норм академічної доброчесності ЗВО вживає низку заходів, серед яких можна назвати: введено обов'язкову перевірку всіх письмових робіт здобувачів системою Unicheck. Введена процедура самооцінювання та попереднього експертного оцінювання (про що повідомили ЕГ керівники наукових досліджень аспірантів, НПП та самі здобувачі); аудиторії для проведення контрольних заходів обладнані відеокамерами; до навчального плану ОНП введено спеціальний модуль “Наукова етика”; проводяться заняття щодо правил академічної доброчесності; кожен НПП та здобувач підписує декларацію про академічну доброчесність; в ЗВО діє Школа академічної доброчесності; інформування здобувачів про норми Закону про авторське право та необхідності його дотримання; в межах щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції проводиться конкурс проєктів, тренінги, майстер-класи цього спрямування; для НПП університет проводить тренінг “Перевірка наукових текстів на плагіат” тощо. На зустрічі з ЕГ здобувачі повідомили, що вони мають змогу безкоштовно перевірити свої тексти робіт за допомогою системи Unicheck. Здобувачі запевнили ЕГ, що вони обізнані із штрафними санкціями у випадку порушення норм академічної доброчесності. Для координації вказаних вище дій та запобігання проявів порушення в ЗВО створена відповідна постійна діюча комісія. За словами фокус груп, завдяки вказаним вище заходам та діям з боку ЗВО, порушень правил академічної доброчесності здобувачами на ОНП не фіксувалося.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Інноваційним підходом до реалізації контрольних заходів, на думку експертної думки, є підписання здобувачами та НПП університету Декларації про академічну доброчесність, організація цілої низки заходів щодо дотримання норм академічної доброчесності; залучення потужностей матеріально-технічної бази з понад 80 Smart-аудиторій у процесі здійснення контрольних заходів з метою запобігання списування. Наявна безкоштовна можливість перевіряти роботи за допомогою спеціальної програми. Відсутність фактів порушення академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Варто розробити чітку систему форм контролю та оцінювання науково-дослідницької складової діяльності здобувачів на ОНП.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Інноваційним підходом до реалізації контрольних заходів, на думку експертної думки, є підписання здобувачами та НПП університету Декларації про академічну доброчесність, організація цілої низки заходів щодо дотримання норм академічної доброчесності; залучення потужностей матеріально-технічної бази з понад 80 Smart-аудиторій у процесі здійснення контрольних заходів з метою запобігання списування. Зважаючи на всі вказані вище позитивні практики та сильні сторони ОНП та враховуючи некритичність зазначених недоліків, що можливо усунути в процесі оновлення ОНП можна вважати рівень відповідності критерію А.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Освітній процес за фаховими дисциплінами ОНП забезпечують викладачі різних кафедр університету. Детальний опис групи забезпечення надано в таблиці ВІДОМОСТІ про якісний склад викладачів, що забезпечують освітній процес за ОНП (див. Дод.). Варто відзначити, що позитивним фактом цієї ОНП є високий рівень кваліфікації групи забезпечення: 3 НПП мають науковий ступінь доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04; 3 - доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02; 1 - доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.07, 13.00.01, 1 - доктора філософських наук, 1 - доктора психологічних наук, решта НПП, що забезпечують освітній процес за ОНП це кандидати наук, зокрема педагогічних, філологічних, політичних, юридичних наук. Таким чином, дисципліни забезпечують фахівці відповідних галузей науки. Всі викладачі, що задіяні до підготовки аспірантів за ОНП, відповідають вимогам не менше чотирьох пунктів Ліцензійних умов та дисциплінам ОНП, що вони викладають. ЄГ було надано витяги про затвердження переліку наукових керівників аспірантів кафедри за останні декілька років. Під час роботи ЄГ гарантом були надані додаткові відомості щодо діяльності НПП кафедри, таким чином, перелік пунктів активності групи забезпечення був розширений та поглиблений, зокрема, надана інформація про останні публікації: 1. Організація освітнього процесу в школах України в умовах карантину: аналітична записка / Л. Гриневич, Л. Ільч, Н. Морзе, В. Прошкін, І. Шемелинець, К. Линьов, Г. Рій]. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020. 76 с. 2. Гриневич Л.М, Морзе Н.В., Бойко М.А. Наукова освіта як основа формування інноваційної компетентності в умовах цифрової трансформації суспільства. Інформаційні технології і засоби навчання, 2020, Том 77. № 3. С. 1–26. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v77i3.3980>. 3. Хоружа Л., Тадеуш О. ПАРТНЕРСТВО ОСВІТИ ТА БІЗНЕСУ: В ПОШУКАХ НОВИХ ФОРМ ВЗАЄМОДІ. НЕПЕРЕРВНА ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА. 2020. № 1. С. 7-16. .doi:<http://dx.doi.org/10.28925/1609-8595.2020.1.1>. Проте бажано популяризувати здобутки керівників та аспірантів у виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus, Web of Science. На думку ЄГ, ОНП 011 "Науки про освіту" забезпечує співвідношення викладачів і дисциплін. У цілому академічна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОНП, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та ПРН.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Під час інтерв'ювання ЄГ було встановлено, що рівень професіоналізму викладачів є одним із головних критеріїв проходження ними конкурсного добору. Цей процес регламентується Положенням про конкурс на заміщення вакантних посад НПП https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_4/nakaz_300_25.04.2019.pdf . Під час конкурсного добору беруться до уваги такі показники: наявність відповідної освіти, наукового ступеня, вченого звання; наукова діяльність претендента, досвід роботи, рейтинг викладача за результатами щорічного конкурсу «Лідер року», оцінка діяльності викладача здобувачами освіти через опитування «Викладач очима студентів», рівень трудової дисципліни. Самі процедури конкурсного добору викладачів є прозорими та дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму НПП для успішної реалізації ОНП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЗВО активно залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, використовуючи їх практичні навички, науковий і технічний потенціал для формування відповідних фахових компетентностей здобувачів освіти. Наприклад, під час ІІ ГРІНЧЕНКІВСЬКОЇ НАУКОВОЇ ЗИМОВОЇ ШКОЛИ ДЛЯ АСПІРАНТІВ І ДОКТОРАНТІВ У ГАЛУЗІ ЗНАНЬ «ОСВІТА/ПЕДАГОГІКА» проводяться майстер-класи, читаються гостьові лекції <https://pi.kubg.edu.ua/struktura/kafedry-instytutu/kafedra-teorii-ta-istorii-pedahohiky/naukova-diialnist/naukova-diialnist-vykladachiv/3287-v-hrinchenkivska-naukova-zymova-shkola-dlia-aspirantiv-doktorantiv-i-mahistrantiv-2.html> Окрім цього, в освітньому закладі практикується спільне виконання науково-дослідних робіт, організація стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників в організаціях. Роботодавці залучаються до формування й удосконалення освітніх програм, навчальних планів, тематики курсових і атестаційних робіт (проектів), залучаються до проведення атестації здобувачів вищої освіти. Все це було підтверджено під час інтерв'ювання роботодавців, а саме: Сисоєва Світлана Олександрівна, академік-секретар Відділення загальної педагогіки та філософії освіти НАПН України, дійсний член НАПН України, д. пед. н., професор; Лук'янова Лариса Борисівна, директор Інституту педагогічної освіти й освіти дорослих імені І.Зязюна НАПН України, д. пед. н., професор, член-кореспондент НАПН України; Канишевська Любов Вікторівна, заступник директора з науково-експериментальної роботи Інституту проблем виховання НАПН України д. пед. н., професор; Локшина Олена Ігорівна, завідувач відділу порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України, член-кореспондент НАПН України, заслужений діяч науки і техніки України, д. пед. н., професор; Матвієнко Олена Валеріївна, професор кафедри педагогіки й методики початкового навчання Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, заступник декана з наукової роботи, д. пед. н., професор.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЗВО активно залучає до проведення окремих тем лекційних і практичних занять на ОНП практиків-професіоналів, експертів у галузі освіти/педагогіки, представників роботодавців. Зокрема, під час щорічної Грінченківської зимової

школи, наприклад ІV Грінченківська наукова зимова школа для аспірантів і докторантів <https://pi.kubg.edu.ua/struktura/kafedry-institutu/kafedra-teorii-ta-istorii-pedahohiky/naukova-diialnist/naukova-diialnist-vykladachiv/2871-iv-hrinchenkivska-naukova-zymova-shkola-dlia-aspirantiv-i-doktorantiv.html>. Консультантами у виконанні спільної програми досліджень, здійсненні дослідницької роботи й написанні дисертацій виступають співробітники представники НАПН України, що підтверджено під час зустрічі з роботодавцями.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

В університеті існує постійно діюча система підвищення кваліфікації, яка складається з таких модулів: лідерський, науковий, дидактичний, ІКТ модуль. Зміст модулів адаптовано під потреби НПП в залежності від займаної посади. Всі тренінги проводяться власним центром. Крім того, НПП проходять фахове стажування в інших ЗВО один раз на 5 років, відповідно до «Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Університету» https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_5/nakaz_4_9_20.02.2015.pdf. Для НПП, які нещодавно працювали, проводиться адаптаційний тренінг та за необхідності призначається тьютор в особі досвідченого викладача. Усі підтвердуючі документи (сканкопії) щодо підвищення кваліфікації більшості науково-педагогічних працівників Університету розміщено у системі «Е портфоліо» <http://eportfolio.kubg.edu.ua/login> → Рейтинги → у рядку «Пошук» ввести прізвище викладача.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У ЗВО систематично проводяться тренінги (є затверджений графік, згідно з яким, НПП мають пройти протягом року низку тренінгів професійного спрямування). Для молодих викладачів (не за віком, а за стажем роботи) призначаються додаткові тренінги та за ними закріплюється досвідчений педагог. Система заходів зі стимулювання підвищення фаховості та викладацької майстерності науково-педагогічних працівників Університету передбачає матеріальні й моральні заохочення і регламентується Правилами внутрішнього розпорядку https://kubg.edu.ua/images/stories/regulations/reg_docs/pravyla_vn_rozporiadku.pdf, Положенням про щорічне рейтингове оцінювання професійної діяльності НПП, НП «Лідер року» https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_7/nakaz_199_19.03.2020_.pdf. Моральні заохочення застосовуються за вагомі успіхи у науково-педагогічній діяльності і передбачають нагородження такими видами: оголошення подяки ректора, грамота ректора, а також за поданням адміністрації Університету на відзначення регіональними та відомчими відзнаками. В Університеті діє Положення про преміювання працівників http://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_16/nakaz_703_22.12.2016.pdf, що передбачає наприклад преміювання працівників за публікації у Scopus та WoS.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Безперечним плюсом ОНП є потужний кадровий потенціал, оскільки із аспірантами на ОНП працює 10 докторів наук, з них 8 докторів педагогічних наук. Сильними сторонами ОНП є тісна співпраця ЗВО з роботодавцями та залучення професіоналів-практиків, представників роботодавців до консультування аспірантів, а також сформованість і дієвість системи сприяння професійному розвитку викладачів як через власні програми й заходи, так і у співпраці з установами. У ЗВО функціонує система заходів зі стимулювання підвищення фаховості та викладацької майстерності науково-педагогічних працівників університету, яка передбачає матеріальні й моральні заохочення НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Оскільки наразі спостерігається незначна кількість публікацій аспірантів у виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus, Web of Science, то бажано було б популяризувати здобутки керівників та аспірантів у виданнях, що у вказаних вище виданнях.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ЕГ вважає, що зазначений недолік може бути усунуто ЗВО протягом найближчого часу. Враховуючи це та беручи до уваги позитивні практики та сильні сторони ОНП, ЕГ дійшла висновку, що ОНП та освітня діяльність за цією програмою відповідає рівню В за Критерієм 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЗВО добре забезпечений матеріально-технічною базою, що дозволяє повною мірою відповідно до вимог забезпечити підготовку здобувачів за ОНП. Навчальні корпуси є взірцевими (наявна достатня кількість аудиторій та комп'ютерних класів, які мають необхідне програмне забезпечення, а саме аудиторії обладнано сучасними мультимедійними комплексами (проектор, комп'ютер, смарт-дошка), доступом до мережі Інтернет, фліпчартами, модульними меблями тощо). Навчальні корпуси, в яких проходить навчання здобувачів, обладнано контрольно-пропускною системою, відеокамерами безпеки, системою протипожежної безпеки, системою зовнішнього блискавковідводу та заземлення. Санітарно-гігієнічний та технічний стан гуртожитків університету є належним. Фокус-зустрічі з аспірантами підтверджують, що в університеті розвинене електронне середовище, яке включає систему електронного навчання (Moodle), Wiki-портал, електронний репозиторій, електронний каталог, сервіси корпоративної електронної пошти, хмарні сервіси Microsoft, якими користуються всі учасники освітньо-наукового процесу. Також здобувачі вищої освіти повідомили про функціонування система дистанційного навчання, де розміщені навчально-методичні комплекси усіх дисциплін, які знаходяться у вільному доступі для ад'юнктів. На зустрічі із допоміжними структурними підрозділами, директор Бібліотеки університету Опришко Тетяна Сергіївна зазначила, що бібліотека в повній мірі забезпечена навчальною та науковою літературою, необхідною для реалізації ОП, оскільки книжковий фонд Університету імені Бориса Грінченка сягає близько 260 тисяч примірників, з них щорічно передплачується близько 130-140 періодично-фахових видань, з яких близько 10 видань з напрямку «Науки про освіту». При перегляді презентації та зустрічі з аспірантами було з'ясовано про функціонування Телевізійної і Прес-служби, де проводяться різні заходи, функціонування Центру практичної підготовки за всіма спеціальностями, є науково-дослідні лабораторії. Здобувачі вищої освіти та представники студентського самоврядування зазначили, що для них створена необхідна соціальна інфраструктура (в наявності їдальня, де аспіранти можуть харчуватися за доступними цінами, медичний пункт; обладнані місця для відпочинку та культурного дозвілля здобувачів, тренажерні зали, спортивні майданчики, нещодавно відкрили спортивний майданчик на даху корпусу №1, концертні та хореографічні зали, ресурсний центр підтримки студентів з інвалідністю). Аспіранти мають доступ до навчально-методичних матеріалів, оскільки вони своєчасно розміщуються на сайті Університету. Для здобувачів вищої освіти і НПП забезпечено доступ до наукометричних баз Scopus та Web of Science, Libraria та ін. (<https://tinyurl.com/kubg-sci-base>), що було підтверджено під час бесіди з аспірантами. ЕГ констатує, що описані ресурси забезпечують реальну можливість досягнення запланованих результатів навчання за цією ОНП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Фактів платного доступу учасників освітнього процесу до будь-яких інформаційних ресурсів та інфраструктури, необхідних для навчання, під час фокус-груп не виявлено. Фактів вимагання оплати за доступ до будь-яких ресурсів або послуг, аспіранти і викладачі не наводили. На зустрічах зі здобувачами було підтверджено, що використання ресурсів університету, оздоровчою та спортивною базами є безкоштовним (безкоштовне користування басейном і тренажерною залом), можливість звернутися за допомогою до психолога у режимі онлайн (<https://tinyurl.com/dor-online>). Також аспірантами зазначено про можливість користування бібліотечними фондами у потрібній кількості, передбачено вільний з доступ до ресурсів навчальної та наукової бібліотек, у тому числі електронних, навчальної літератури на кафедрі, до ресурсів бази даних Scopus та Web of Science, тематичний підбір літератури, редагування списків літератури, підбір журналу для публікації, пошук літератури з теми у Scopus та Web of Science, електронна доставка документів, індексування за УДК, які є безкоштовними. Аспіранти під час інтерв'ювання відмітили, що для них передбачено можливість безкоштовної публікації результатів наукового пошуку у фахових виданнях категорії Б. Усі необхідні навчальні та нормативні матеріали знаходяться у вільному та безкоштовному доступі для здобувачів вищої освіти та співробітників університету. ЕГ констатує, що ЗВО надає та забезпечує безоплатний доступ науково-педагогічним працівникам та здобувачам освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Зустрічі з усіма фокус-групами підтверджують, що освітнє середовище Київського університету імені Бориса Грінченка є безпечним для життя і здоров'я здобувачів освіти. Це забезпечується достатньою матеріально-технічною базою, яка своєчасно удосконалюється і підтримується на належному стані (в наявності спортивні зали, басейн, їдальня, медичний пункт, обладнані місця для відпочинку та культурного дозвілля аспірантів). Під час зустрічі з аспірантами було з'ясовано, що навчальні корпуси, в яких проходить навчання здобувачів, обладнано контрольно-пропускною системою, відеокамерами безпеки, системою протипожежної безпеки, системою зовнішнього блискавковідводу та заземлення, політикою інформування здобувачів щодо можливостей її використання, постійним інструктуванням НПП та аспірантів, проведенням заходів, які стосуються здорового способу життя тощо. Питання безпечності здоров'я та життя здобувачів вищої освіти відображено у Стратегії розвитку Університету на 2018-2022 рр. (Розділ 10) <https://tinyurl.com/kubg-strat>). Також аспіранти та НПП наголошують, що для збереження психічного здоров'я співробітників Університету та здобувачів діє соціально-психологічна служба та . “Допомога психолога онлайн”(<https://tinyurl.com/dop-online>). Освітнє середовище дозволяє забезпечити потреби здобувачів. Воно є безпечним для фізичного і психічного здоров'я усіх учасників освітнього процесу, що підтверджено на різних фокус- зустрічах.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

В Київському університеті імені Бориса Грінченка створена цілісна система підтримки здобувачів вищої освіти. Для цього в університеті створена документаційна база, яка унормовує механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки аспірантів (<https://tinyurl.com/kubg-phd-pro>); (<https://tinyurl.com/styp-phd>); (<https://tinyurl.com/styp-kom>); (<https://tinyurl.com/prem-asp>.) Інформаційну, освітню і консультативну підтримку аспірантів здійснюють викладачі, наукові керівники, завідувачі кафедри та зав.відділом аспірантури і докторантури, гарант програми, представники адміністрації, що було підтверджено на різних зустрічах із фокус-групами, причому здобувачі вищої освіти відзначили, що така підтримка під час карантину була корисна та необхідна. Консультації відбувалися як телефоном, так і через засоби інтернет-зв'язку (Zoom, Skype, соціальні мережі тощо), через корпоративну електронну пошту. Навчальні консультації відбуваються згідно із графіком консультацій, розміщеному на веб-сторінці кафедри, або за попередньою домовленістю з викладачем. Також, зі слів аспірантів, інформаційна підтримка забезпечується своєчасним і системним наданням необхідної інформації, яку можна знайти через офіційний сайт університету. Особливо здобувачі вищої освіти відзначають сервісні послуги, які надає бібліотека Університету, з-поміж яких – тематичний підбір літератури, редагування списків літератури, підбір журналу для публікації, пошук літератури з теми у Scopus та Web of Science, електронна доставка документів, індексування за УДК, які є безкоштовними. Щодо соціальної підтримки, то аспіранти повідомляють, що вона здійснюється через функціонування Наукового товариства Київського університету імені Бориса Грінченка (<https://kubg.edu.ua/informatsiya/naukovtsyam/naukove-tovarystvo-studentiv-aspirantiv-doktorantiv-i-molodykh-vchenykh.html>), своєчасну виплату стипендій, можливість отримання матеріальної допомоги, безкоштовне користування басейном і тренажерною залом, можливість звернутися за допомогою до психолога у режимі онлайн (<https://tinyurl.com/dop-online>). Аспіранти зазначають, що для з'ясування їх потреб та інтересів здійснюються опитування після вивчення окремих модулів дисципліни, де вони можуть відкрито заявляти про свої пропозиції та побажання, та відділом аспірантури, який щосеместру проводить анкетування «Викладач очима аспірантів» (<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1wt6FxxAAH18MtuluJ-ucrKfs41xHGcgFfUh87mM14ss/edit?usp=sharing>). Інтерв'ювання різних фокус-груп засвідчує, що структури інститутів/факультетів, Університету дозволяють надавати в повному обсязі освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачам вищої освіти.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

В Київському університеті імені Бориса Грінченка передбачено належне інклюзивне середовище для навчання осіб з особливими потребами. Зокрема, під час зустрічей з фокус-групами аспірантів, адміністрації, НПП та перегляді матеріально-технічної бази університету було з'ясовано, що для потреб здобувачів з інвалідністю пристосована інфраструктура навчальних корпусів, де відбувається освітній процес за ОНП – там, за словами гаранта, облаштовано єдине в Києві безбар'єрне освітнє середовище. Навчальний корпус №1 обладнаний ліфтами, пандусами, а у корпусі №2 на кожному поверсі обладнано санітарні кімнати для осіб з інвалідністю, встановлено пандуси та введено в експлуатацію пасажирський ліфт. Варто відмітити, що в Інституті людини створено Інклюзивний ресурсний центр підтримки студентів з інвалідністю (<https://tinyurl.com/kubg-cen-res>), діяльність якого регулюється відповідним Положенням (<https://tinyurl.com/kubgcentr>) та надання Центром технічної, психологічної, педагогічної та соціально-педагогічної підтримки з моменту звернення особи з інвалідністю до Університету та охоплює процеси підготовки до вступу, навчання, працевлаштування. Аналіз контенту веб-сайту університету засвідчує, що він дійсно адаптований для людей з особливими освітніми потребами (є можливість збільшити/зменшити шрифт, контрастність). Для незрячих (слабозорих) здобувачів застосовуються усні форми проведення поточних і підсумкових форм контрольних заходів, що підтвердили на зустрічах НПП та аспіранти. Серед аспірантів ОНП, що акредитується, особи з особливими освітніми потребами відсутні. У стратегії (Програмі) розвитку Університету на 2018-2022 рр передбачено збільшення можливостей доступу до здобуття вищої освіти осіб з особливими потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Врегулювання конфліктних ситуацій у Київському університеті імені Бориса Грінченка відбуваються згідно з нормами Положення про засади запобігання і протидії дискримінації, сексуальним домаганням, булінгу та іншим проявам неетичної поведінки (<https://tinyurl.com/kubg-antidis>). Розгляд відповідних скарг здійснюється Комісією з етики, персональний склад якої затверджується наказом ректора (<https://tinyurl.com/kubg-ethcom>). Скарги, подані здобувачами та стосовно здобувачів, розглядаються розширеним складом Комісії з етики за участю представників з числа аспірантів. Здобувачі і НПП під час зустрічей вказали, що знають про існування Комісії з етики та її особовий склад. Під час фокус-груп були задані запитання щодо порядку дій у разі виникнення різних конфліктних ситуацій (домагання з боку викладачів чи адміністрації, корупції, конфлікту з науковим керівником тощо). Одержані відповіді свідчать про те, що учасники освітнього процесу в основному будуть використовувати не формальну процедуру вирішення конфліктів, залучати декана факультету, гаранта ОНП, наукового керівника, органи студентського самоврядування. Скарги можуть подаватися як письмово, так і усно під час прийому посадовими особами. Також аспіранти повідомили, що у разі потреби можуть звертатися до Соціально-психологічної служби університету (<http://il.kubg.edu.ua/struktura/sotsialno-psykholohichna-pidtrymka/sotsialno-psykholohichna-sluzhba/pro-sluzhbu.html>) та скористатись послугою «Допомога психолога онлайн» (<https://tinyurl.com/dop-online>). Щодо якості навчання та запобігання конфліктних ситуацій на рівні ОНП започатковано опитування «Викладач очима аспірантів» (<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1wt6FxxAAH18MtuluJucrKfs41xHGcgFfUh87mM14ss/edit?usp=sharing>), де частина запитань стосується саме конфліктних ситуацій. Також здобувачі вищої освіти зазначили, що по всіх корпусах університету розклеєні флаєри з контактними даними, куди можна звернутися у разі виникнення конфліктних ситуацій (електронним листом на адресу: antycoruptia@kubg.edu.ua або письмово за адресою: 04053, Україна, м. Київ, вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2), інформація розміщена на сайті університету в рубриці «Повідомлення про корупцію» (<https://kubg.edu.ua/prouniversitet/vizytivka/protydiia-dyskryminatsii/6162-rovidomlennya-pro-diskriminatsiyu-seksual-ni-domagannya-toshcho.html>) Процедури вирішення конфліктів є доступними усім учасниками освітнього процесу. Конфліктні ситуації в межах ОНП не виявлені. За словами здобувачів, конфліктів з науковими керівникам не було

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ЕГ вважає, що сильними сторонами ОНП та університету в цілому є: велика кількість матеріальних ресурсів (понад 80 Smart-аудиторій та комп'ютерних класів, які мають необхідне програмне забезпечення, а саме більшість аудиторій обладнано сучасними мультимедійними комплексами (проектор, комп'ютер, смарт-дошка), доступом до мережі Інтернет, фліпчартами, модульними меблями тощо); наявність системи всебічної підтримки здобувачів вищої освіти за ОНП; унормованість процедур вирішення конфліктних ситуацій; створено належне інклюзивне середовище для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами (веб-сайт університету адаптований для людей з особливими освітніми потребами, в Інституті людини створено Інклюзивний ресурсний центр підтримки студентів з інвалідністю, створено безбар'єрне середовище - пандуси, ліфти та електрифіковані підйомники вздовж сходів); безоплатний доступ науково-педагогічним працівникам та здобувачам освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Недоліки за даним критерієм відсутні. Слабких сторін не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЕГ дійшла висновку, що освітня програма та освітня діяльність за цією ОНП повністю відповідають критерію 7 і мають взірцевий характер, оскільки фінансові та матеріально-технічні ресурси і навчально-методичне забезпечення ОП «Освітні, педагогічні науки» забезпечують досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання. Університет забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інфраструктури та

інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності, також забезпечує належний рівень освітньої, консультативної, організаційної та інформаційної підтримки. Безоплатний доступ науково-педагогічним працівникам та здобувачам освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів. ЕГ вважає, що сильними сторонами ОНП та університету в цілому є: велика кількість матеріальних ресурсів (понад 80 Smart-аудиторій та комп'ютерних класів, які мають необхідне програмне забезпечення, а саме більшість аудиторій обладнано сучасними мультимедійними комплексами (проектор, комп'ютер, смарт-дошка), доступом до мережі Інтернет, фліпчартами, модульними меблями тощо); наявність системи всебічної підтримки здобувачів вищої освіти за ОНП; унормованість процедур вирішення конфліктних ситуацій; створено належне інклюзивне середовище для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами (веб-сайт університету адаптований для людей з особливими освітніми потребами, в Інституті людини створено Інклюзивний ресурсний центр підтримки студентів з інвалідністю, створено безбар'єрне середовище - пандуси, ліфти та електрифіковані підйомники вздовж сходів)

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП у Київському університеті імені Бориса Грінченка регулюються Методичними рекомендаціями з розроблення освітніх програм, затвердженими рішенням Вченої ради Університету від 29.03.2018 р. (протокол №3) та введеними в дію наказом ректора №206 від 29.03.2018 р. (<https://tinyurl.com/kubg-pro-dev>). Згідно з цими положеннями на рівні університету унормовано процедури розроблення, затвердження, моніторингу та щорічного перегляду ОНП. За словами гаранта, на сайті вивіщується проєкт ОНП (<https://cutt.ly/wgwCeVT>) до удосконалення якого можна надати пропозиції та рекомендації. Під час зустрічі з гарантом та адміністративним персоналом було з'ясовано, що враховуючи те, що ОНП була вперше запроваджена в 2016 р. і те, що відповідний стандарт вищої освіти відсутній, перегляд ОНП хоч і здійснювався (але не було виявлено моментів в ОНП, котрі потребували б внесення змін в ОНП та навчальний план: протокол №3 (наказ від 29.04.2016 р. №232); протокол № 5 (наказ від 30.05.2017 р. № 368) Проте, у 2019-2020 н. р. після пропозицій здобувачів, які закінчують повну чотирирічну підготовку на третьому рівні вищої освіти за цією ОНП, був здійснений її перегляд з урахуванням думок аспірантів (протокол засідання вченої ради №2 від 27 лютого 2020 р). Зокрема, аспірантами було рекомендовано перерозподілити кредити між освітніми компонентами для посилення практичної складової освітньо-наукової програми (збільшення обсягу кредитів на дослідницьку практику з метою підготовки здобувачів до дослідницької діяльності). ЕГ через аналіз наданих документів та зустрічі з гарантом та робочою групою ОНП (здобувачами, роботодавцями та іншими стейкхолдерами) підтверджує, що ЗВО дотримується процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Аспіранти цієї ОНП можуть безпосередньо та через Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених (НТ), яке діє на різних рівнях – інституту/факультету та Університету – відповідно до Положення (<https://tinyurl.com/kubg-NTSADMV>) залучатися до процесу перегляду ОНП, зокрема аспірантка цієї ОНП «Освітні, педагогічні науки» Головатенко Тетяна є членом даного Наукового товариства, і має змогу репрезентувати інтереси аспірантів ЗВО та брати участь у процесі затвердження нових чи перегляду існуючих ОНП. Під час зустрічі із представниками студентського самоврядування було з'ясовано, що НТ проводить заходи різних рівнів (наприклад опитування, організація конференцій). За погодженням з НТ приймається рішення про відрухання чи поновлення на навчання осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, беруть безпосередню участь в обговоренні та затвердженні ОНП, навчальних планів, робочих програм та програм практик; вносять пропозиції щодо контролю за якістю освітнього процесу; беруть участь у вирішенні конфліктних ситуацій та соціально-побутових питань. Під час зустрічі з аспірантами було з'ясовано, що вони залучаються до перегляду ОНП та інших процедур забезпечення її якості: при опитуваннях щодо освітніх компонентів тощо (протокол № 5а позачергового засідання кафедри теорії та історії педагогіки від «18» грудня 2019 року), (протокол N 5б позачергового засідання кафедри теорії та історії педагогіки від «18» грудня 2019 року). Також здобувачі зазначили, що їхня думка щодо якості викладання враховується і збирається шляхом проведення анкетування «Викладач очима студентів», яке проводиться з метою удосконалення освітнього процесу, змісту освітніх компонентів, тощо. (<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1wt6FxxAAN18MtluluJ-ucrKfs41xHGcgFfUh87mM14ss/edit?usp=sharing>). З результатами цього анкетування можна ознайомитися на сторінці університету в рубриці Е-портфоліо викладача, у розділі викладацька діяльність, рейтинг викладачів серед студентів. На зустрічі з представниками самоврядування та аспірантами було з'ясовано, що здобувачі вищої освіти долучаються до опитувань щодо змісту ОНП та можливих пропозицій щодо її вдосконалення. Зокрема, аспірантами було рекомендовано перерозподілити кредити між освітніми компонентами для посилення практичної складової освітньо-наукової програми (збільшення обсягу кредитів на дослідницьку практику з метою підготовки здобувачів до дослідницької діяльності). Також здобувачі мають можливість, як й інші стейкхолдери, висловити свої зауваження та побажання на відповідну електронну адресу (l.khoruzha@kubg.edu.ua). В цілому, експерти підтверджують залученість здобувачів та органів студентського самоврядування до перегляду ОНП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час зустрічей із роботодавцями було з'ясовано, що вони беруть активну участь у процесах розроблення, перегляду освітніх програм та інших процедур забезпечення якості освіти (витяг із протоколу №11 чергового засідання кафедри теорії та історії педагогіки від 03 червня 2020 року), є членами спеціалізованої вченої ради (Сисоєва С., Батечко Н.Г.), представниками робочої групи щодо розробки ОНП (Сисоєва С.О., Олексюк О.М.; Караман С.О.; Морзе Н.В.). Також співпраця відбувається через проведення аспірантської практики (ЕГ надані накази про практику та перелік договорів про співпрацю з роботодавцями), що додатково підтверджує залучення роботодавців до перегляду ОНП. Суттєвим аспектом реалізації ОНП є долучення представників роботодавців до рецензування, експертування, опонування дисертацій, що було з'ясовано під час їх інтерв'ювання. Варто відмітити, що під час бесіди роботодавці повідомили, що їхні пропозиції були враховані під час перегляду ОНП. Рецензії, відгуки щодо обговорення ОНП за участю роботодавців та внесені ними пропозиції розташовані за посиланням: (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/navzh_metod_materialy/011/recenzia011.pdf). Під час зустрічі з аспірантами було виявлено, що роботодавці також залучені до практичної реалізації ОНП, а саме викладання освітніх компонентів ОНП як зовнішні сумісники: Батечко Н.Г. («Розвиток наукової галузі: Освітнологія»), Тернопільська В.І. («Теорія і методика виховання: Теорія виховання»), Локшина О.І. («Теоретичні засади історико-педагогічного знання»); беруть участь у роботі щорічної Грінченківської зимової наукової школи для аспірантів та докторантів: Сисоєва С.О., Батечко Н.Г., Дічек Н.П., Локшина О.І., Березівська Л.Д. (<https://pi.kubg.edu.ua/struktura/kafedry-instytutu/kafedra-teorii-ta-istorii-pedahohiky/podii/1811-ii-hrinenkivska-naukova-zumova-shkola-dlya-aspirantiv-i-doktorantiv-u-haluzi-znan-osvita-pedahohika.html>); у міжнародній науковій конференції «Педагогіка у міждисциплінарному вимірі».

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

ЕГ з'ясовано, що в Київському університеті Бориса Грінченка запроваджена практика опитування випускників, і, зокрема, аспірантів різних років випуску, щодо їх кар'єрного шляху, що є важливою складовою профорієнтаційної роботи, яку здійснюють гарант спільно із завідувачами кафедр та науковими керівниками. Координує збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників відділ практики та працевлаштування НМЦ стандартизації та якості освіти. Сторінка «Випускникам» на сайті ЗВО (<https://tinyurl.com/kubg-vypusk>) містить інформацію про діяльність Клубу випускників, анкету випускника, яка також дозволяє проводити періодичний моніторинг щодо їх працевлаштування. Також гарант ОП Хоружа Людмила Леонідівна, наукові керівники та НПП зазначають, що багаторічний попередній досвід роботи з аспірантами засвідчує, що випускники аспірантури після захисту дисертації не припиняють співпрацю з кафедрою та університетом в цілому, переважна їх більшість залишається працювати в університеті: Леонтєва І.В. (Педагогічний інститут), Черпак Ю.В. (ІППО), Тригуб І.І. (НДЛ освітології), Варченко-Троценко Л.О. (НДЛ інформатизації освіти) ін. Варто відмітити, що після першого випуску за ОНП в Київському університеті імені Бориса Грінченка для більш тісного зв'язку з випускниками щодо відслідковування їх кар'єрного планується створення інформаційної бази випускників, з метою залучення випускників до процедур оновлення ОНП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Під час зустрічі з фокус-групами із адміністративним персоналом та допоміжними структурними підрозділами було з'ясовано, що моніторинг ОНП проводиться щорічно групою забезпечення, гарантом та представниками адміністрації факультету. Гарант Хоружа Людмила Леонідівна зазначає, що у результаті спільних засідань групи забезпечення із роботодавцями та залучення здобувачів до обговорення ОНП (витяг із протоколу № 11 чергового засідання кафедри теорії та історії педагогіки від 03 червня 2020 року), у ході проведених опитувань, очних і дистанційних зустрічей було надано побажання та зауваження, що стосувались уточнення назв окремих освітніх компонентів та оновлення їх змісту відповідно до сучасного стану галузі і спеціальності (у блоці обов'язкових компонентів ОНП назву дисципліни «Наукова комунікація англійською мовою» замінено на «Наукова комунікація іноземною мовою», що уможливило розширення діапазону іноземних мов для їх вивчення аспірантами); перерозподіл кредитів між освітніми компонентами для посилення практичної складової освітньо-наукової програми (збільшення обсягу кредитів на дослідницьку практику з метою підготовки здобувачів до дослідницької діяльності). Даний факт підтверджують аспіранти під час інтерв'ювання. Зміни до освітньо-наукової програми (ОНП) «Освітні, педагогічні науки» за спеціальністю 011 Науки про освіту (доктор філософії) за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти, затверджені рішенням Вченої ради Київського університету імені Бориса Грінченка від 31.03.2016 р., протокол №3 (наказ від 29.04.2016 р. №232); від 25.05.2017 р., протокол № 5 (наказ від 30.05.2017 р. № 368). Крім того Гарант Хоружа Людмила Леонідівна наголошує, що актуальним ще залишається питання щодо розширення міжнародної співпраці та академічної мобільності здобувачів і керівників, але із слів адміністративного персоналу, університет уже працює у цьому напрямку а саме, внаслідок цього у Положенні про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Університету (<https://tinyurl.com/kubg-mob-tul>) розширено можливості учасників освітнього процесу з академічної мобільності. Укладено угоди, які передбачають

академічну мобільність із зарубіжними університетами, у т.ч. в межах програми Еразмус+КА1 (<http://ivo.kubg.edu.ua/2019-09-20-07-19-01/2019-09-20-07-21-12>). ЕГ констатує, що університет забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки ОНП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОНП «Освітні, педагогічні науки» проводиться вперше, тому результатів зовнішнього оцінювання якості вищої освіти, які беруться до уваги під час удосконалення ОНП, немає.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Інформація, надана адміністративним та НПП підтверджує, що в Київському університеті імені Бориса Грінченка здійснюються заходи, спрямовані на розбудову системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, які сприяють постійному вдосконаленню ОНП «Освітні, педагогічні науки» та її реалізації. Наступність, яка прослідковується у підготовці аспірантів, постійна наукова співпраця з провідними вітчизняними освітніми установами, міжнародна діяльність викладачів та аспірантів (наприклад Хоружа Л.Л. – керівник міжнародного проєкту Вишеградського фонду «Компетенції викладачів вищої школи в добу змін»), наявність вступників на дану ОНП кожного року, висока академічна і професійна кваліфікація викладачів ОНП, які взаємодіють зі здобувачами на засадах науковості, інноваційності, принципах довіри та партнерства, наявність належної матеріально-технічної бази для забезпечення ОНП свідчать про поширення доброї слави про рівень науково-дослідної підготовки аспірантів у Київському університеті імені Бориса Грінченка. Свідченням високої культури якості також є постійний моніторинг та періодичний перегляд ОНП із залученням потенційних роботодавців, періодичне підвищення кваліфікації НПП (ЕГ надані сертифікати про підвищення кваліфікації, та доступні за посиланням: (<http://eportfolio.kubg.edu.ua/login>), забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічної недоброчесності (НПП підписують декларацію про дотримання академічної доброчесності <https://tinyurl.com/kubg-integrity>) та система морального та матеріального заохочення.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Періодичний перегляд ОП з урахуванням потреб та пропозицій стейкхолдерів та згідно зі встановленими в ЗВО процедурами оперативне реагування на виявлені недоліки; дотримання інституційної політики якості освіти; широке залучення здобувачів вищої освіти до процесів вдосконалення ОНП; позитивне оцінювання аспірантами якості освітнього процесу, що здійснюється шляхом регулярного анкетування

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Вдосконалити форми моніторингу кар'єрного шляху випускників з використанням їх навчального та професійного досвіду для покращення ОНП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЕГ дійшла повної згоди щодо відповідності системи внутрішнього забезпечення якості освіти критерію 8. Це підтверджується тим, що розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОНП унормовані і відбуваються за відповідним Положенням; усі зацікавлені особи мають можливість і беруть участь у періодичному перегляді ОНП та інших процедурах забезпечення її якості; спостерігається позитивне оцінювання аспірантами якості освітнього процесу, що здійснюється шляхом регулярного анкетування. Одночасно враховуються зауваження та побажання як зовнішніх, так і внутрішніх стейкхолдерів. Сформована культура якості в ЗВО. Проте, варто

вдосконалити форми моніторингу кар'єрного шляху випускників з використанням їх навчального та професійного досвіду для покращення ОНП. ОНП в цілому відповідає Критерію 8 з недоліками, що не є суттєвими, і легко можуть бути усунені.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО існують процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, які є детально описаними і доступними на сайті Київського університету імені Бориса Грінченка: (<https://kubg.edu.ua/>) та в Реєстрі нормативної бази (<https://tinyurl.com/kubg-norm>). Під час проведення зустрічі здобувачі продемонстрували знання того, де вони можуть знайти необхідні документи. Обсяг інформації, що оприлюднюється, є достатнім для забезпечення можливості потенційним вступникам зробити поінформований вибір щодо освітніх програм, а роботодавцям – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за ними. Інформування аспірантів щодо їх прав і обов'язків систематично здійснюється гарантом ОНП, завідувачем кафедри, науковими керівниками, НПП, які викладають на цій ОНП. За результатами проведених зустрічей з фокус-групами підтверджено, що усі необхідні для організації даного процесу документи є у вільному доступі, а під час реалізації ОНП забезпечується чітке виконання усіх встановлених правил, політик, процедур. Варто відмітити, що сайт Київського університету імені Бориса Грінченка має хорошу логістику, де максимально викладена інформація, яка необхідна для того, щоб аспіранти виконували освітню та наукову складову.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект освітньої програми «Освітні, педагогічні науки» знаходяться на сайті університету в рубриці « Обговорення освітньо-наукових програм, змін до ОНП» та доступний за посиланням (<https://cutt.ly/vgwCfOP>). Зауваження та пропозиції щодо змін до ОНП «Освітні, педагогічні науки» стейкхолдери можуть надсилати гаранту програми Хоружі Людмилі Леонідівні на електронну скриньку (l.khoruzha@kubg.edu.ua.)

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Відомості про ОНП «Освітні, педагогічні науки» розміщено за посиланням (<http://kubg.edu.ua/informatsiya/vstupnikam/napryami-pidgotovki/doktor-filosofii.html>). В ході експертизи підтверджено факт оприлюднення на офіційному сайті точної та достовірної інформації про ОНП (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для забезпечення інформаційних потреб усіх учасників освітнього процесу. Даний факт встановлено як на підставі співбесід з усіма групами стейкхолдерів, так і за аналізом сайту (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/osvitni_programy_2019/011_ONP.pdf). Інформація про освітньо-наукову програму та її компоненти наявна. Здобувачі можуть зробити поінформований та обґрунтований вибір щодо вступу.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

ЕГ вважає, що сильними сторонами ОНП та університету загалом є: хороша логістика сайту, де максимально викладена інформація, яка необхідна для того, щоб аспіранти виконували освітню та наукову складову та забезпечено достатню прозорість та публічність основних документів і процедур, що регулюють освітній процес за ОНП та в університеті в цілому; надано можливість роботодавцям – уточнити цілі та зміст підготовки здобувачів за цією програмою, та змога заінтересованих осіб додати свої відгуки, зауваження, пропозиції, рекомендації щодо ОНП на спеціально створені сторінці.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабких сторін не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОНП та освітня діяльність за цією програмою повністю відповідають критерію 9 і мають взірцевий характер, оскільки ЗВО забезпечено максимальна прозорість та доступність інформації для аспірантів, легке користування та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу ОНП. На офіційному веб-сайті Київського університету імені Бориса Грінченка оприлюднено точну та достовірну інформацію про ОНП, також сайт має хорошу логістику, де максимально викладена інформація, яка необхідна для того, щоб аспіранти виконували освітню та наукову складову, забезпечено достатню прозорість та публічність основних документів і процедур, що регулюють освітній процес за ОНП та в університеті в цілому. Надано можливість роботодавцям – уточнити цілі та зміст підготовки здобувачів за цією програмою, та змога заінтересованих осіб додати свої відгуки, зауваження, пропозиції, рекомендації щодо ОНП на спеціально створені сторінці.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності за спеціальністю 011 Науки про освіту для третього (освітньо-наукового) рівня освіти. Навчальний план https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/osvitni_programy_2019/NP/NP_011.pdf містить дисципліни обов'язкові, наприклад: Стратегії наукових досліджень; Розвиток наукової галузі; а також Наукова комунікація англійською мовою. Аспект професійної підготовки здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні освіти забезпечується можливістю опанування наприклад дисципліни Теорія та методика професійної освіти. Формуванню викладацьких компетентностей сприяє науково-викладацька практика практика, що підтверджується змістом відповідної робочої навчальної програми (Науково-викладацька практика). ОНП сприяє забезпеченню підготовки аспірантів до дослідницької діяльності. Освітню підтримку наукового дослідження аспіранти можуть отримати зокрема і під час вивчення дисципліни Науково-дослідна інфраструктура в галузі та ін та також дослідницької практики (Дослідницька практика). Перелік таких дисциплін та їх описи є на сторінці “Аспірантура та докторантура” офіційного сайту Університету (<https://cutt.ly/fgwClay>) Спількування зі стейкхолдерами у фокус-групах підтвердило, що оновлення змісту освітнього компоненту ОНП відбувається постійно з урахуванням поправок та пропозицій, Під час бесіди у фокус-групах здобувачів з'ясовано, що зміст ОНП відповідає їх науковій діяльності, а наукові керівники здійснюють постійний педагогічний супровід аспіранта в аспекті адекватної оцінки ними власних наукових надбань, якісного виконання і захисту дисертаційних робіт. Обговорення звітів аспірантів та заслуховування відгуків керівників відбувається на засіданнях кафедр, що зафіксовано у відповідних протоколах.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямів досліджень наукових керівників.

Вивчення наданих матеріалів щодо напрямів наукової діяльності аспірантів і напрямів досліджень наукових керівників, а також співбесіди у фокус-групах з науковими керівниками показали здебільшого відповідність напрямів досліджень. Наукові керівники є активними дослідниками. Наявні також спільні публікації наукових керівників і аспірантів. Варто відмітити той факт, що гарантом було надано ЕГ склад потенційних разових рад для здобуття наукового ступеня доктора філософії (кандидата педагогічних наук) для декількох аспірантів, а саме Сопової Дани та Бровко Катерини (див. Додаток). Найближчим часом планується до захисту аспірантка Сопова Дана Олегівна, науковий керівник Гриневич Л.М.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Університет організаційно і матеріально забезпечує можливість аспірантам цієї ОНП здійснювати апробацію власного дослідження та висвітлювати одержані результати. Так, на сайті університету (<https://kubg.edu.ua/>) постійно надається інформація про наукові заходи та конкурси, наукові керівники та викладачі залучають аспірантів до участі у кафедральних, факультетських та університетських семінарах, тренінгах і конференціях, серед яких : конференція («Педагогіка у міждисциплінарному вимірі», «Освітологія», «Професійна мистецька освіта і художня культура», «Забезпечення якості вищої освіти у країнах європейського союзу», «Дослідження молодих вчених: від ідеї до реалізації» ін.); публікувати результати досліджень у фахових наукових виданнях Університету: «Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету»; «Неперервна професійна освіта»; «Освітологія»; «Освітологічний дискурс»; «Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка»; «Педагогічний процес: Теорія і практика»; «Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі»; «The Modern Higher Educational Review» ін. <https://tinyurl.com/kubg-journ>; ознайомлюватись на сайті ЗВО з надходженнями до бібліотеки, анонсами заходів тощо; безкоштовно користуватися базами Scopus/WoS, ресурсами Wiley, Springer Link, бібліотечним фондом Університету, Інституційним репозиторієм, ресурсами центрів формування компетентностей (Центр інноваційних освітніх технологій, Центр самопізнання і саморозвитку; НМЦ творчої педагогіки, Лабораторія вбудованих мереж і 3D- моделювання та ін.); науково-дослідними напрацюваннями кафедри; доступом до інтернет-мережі в Університеті. Також ЕГ був наданий Університетський план роботи, зокрема наукової та з аспірантами (https://kubg.edu.ua/images/stories/regulations/plan_roboty_2020-p.pdf). Варто відзначити, що бібліотека в повній мірі забезпечена навчальною та науковою літературою, необхідною для реалізації ОП, оскільки книжковий фонд Університету імені Бориса Грінченка сягає близько 260 тисяч примірників, з них щорічно передплачується близько 130-140 періодично-фахових видань, з яких близько 10 видань з напрямку «Науки про освіту». Аспіранти мають доступ до навчально-методичних матеріалів, оскільки вони своєчасно розміщуються на сайті Університету.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

Під час проведення інтерв'ювання було встановлено, що аспіранти обізнані із можливостями міжнародної академічної мобільності та вже спробували свої сили, подаючи аплікаційні форми за різними міжнародними програмами. Так, аспіранти мають можливість безкоштовно публікувати результати своїх досліджень у журналах, що випускаються університетом і що відповідають напрямку дослідження; аспіранти систематично беруть участь у різноманітних конференціях університету і не тільки. Наприклад, Всеукраїнський педагогічний форум «Нові вектори програми «Дитина» <https://kubg.edu.ua/prouniversitet/news/podiji/6645-vseukrayinskyu-pedahohichnyu-forum-novi-vektory-prohramy-dytyna.html> Всеукраїнський науковий онлайн-форум «Якість професійної підготовки сучасного педагога: український та європейський виміри» <https://pi.kubg.edu.ua/proinstitut/novyny/podii/109-podii/3356-vseukrainskyi-naukovy-i-onlain-forum-yakist-profesiinoi-pidhotovky-suchasnoho-pedahoha-ukrainskyi-ta-ievropeyskyi-vumiry.html> Всеукраїнська науково-практична онлайн-конференція «Дослідження молодих вчених: від ідеї до реалізації» <https://kubg.edu.ua/informatsiya/naukovtsyam/naukove-tovarystvo-studentiv-aspirantiv-doktorantiv-i-molodykh-vchenykh/podii/6419-20032020r-vseukrainska-naukovo-praktychna-onlain-konferentsiia-doslidzhennia-molodykh-vchenykh-vid-idei-do-realizatsii.html> V Грінченківська наукова зимова школа для аспірантів, докторантів і магістрантів <https://pi.kubg.edu.ua/proinstitut/novyny/podii/3286-v-hrinenkivska-naukova-zymova-shkola-dlia-aspirantiv-doktorantiv-i-mahistrantiv.html> Водночас можна навести приклади міжнародної діяльності викладачів та аспірантів, зокрема, щодо участі в проєкті Вишеградського фонду «Компетенції викладачів вищої школи в добу змін» (учасники проєкту – наукові керівники аспірантів Марія Братко, Володимир Прошкін, Ольга Котенко); міжнародних проєктів Tempus, Горизонт2020, Еразмус+, «Модернізація педагогічної вищої освіти з використанням інноваційних інструментів викладання» (MoPED). До міжнародної академічної мобільності були долучені аспіранти: Шеліган Оксана (міжнародного наукового проєкту кафедри «Компетенції викладачів вищої школи в добу змін»); Головатенко Тетяна пройшла наукове стажування в Університеті Масарика в Брно, Чехія (у рамках проєкту «Зміни педагогічних факультетів та університетів у 21 столітті»); Сопова Дана – наукове стажування в Університеті Тампере, Фінляндія (проєкт Еразмус+); Білоус Владислав – стажування в Університеті Костянтина Філософа в місті Нітра, Словаччина (проєкт Еразмус+, академічна мобільність); Горбатовський Дмитро – стажування в Університеті Костянтина Філософа в місті Нітра, Словаччина (проєкт Еразмус+, академічна мобільність).

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Наукові керівники аспірантів є активними науковцями-дослідниками. На кафедрі теорії та історії педагогіки реалізується тема «Зміст та технології забезпечення якості неперервної педагогічної освіти в умовах євроінтеграції» (№0116U003295) та ін. підрозділах (<https://tinyurl.com/kubg-sci-t>). За результатами виконання науково-дослідної теми публікуються тези, матеріали доповідей, статті, оформлюються результати патентно-ліцензійної роботи тощо. Варто зазначити про функціонування Центру інноваційних освітніх технологій, Центру самопізнання і саморозвитку; НМЦ творчої педагогіки, Лабораторії вбудованих мереж і 3D- моделювання та науково-дослідницьких лабораторій: Науково-дослідна лабораторія інтернаціоналізації вищої освіти, Науково-дослідна лабораторія інформатизації освіти, Науково-дослідна лабораторія освітології. Під час фокус-зустрічі з гарантом ОНП та науковими керівниками було з'ясовано, що значна частина наукових керівників беруть активну участь у дослідницьких проєктах, наприклад, Хоружа Л.Л. була координатором міжнародного наукового проєкту №21720008 «Компетенції викладачів вищої школи в добу змін» за фінансової підтримки Вишеградського фонду; Морзе Н.В. є координатором діючого проєкту «Модернізація вищої педагогічної освіти з використанням

інноваційних інструментів викладання» (MOPEД) програми Еразмус+КА2; Батечко Н.Г., Козак Л.В. є членами проектної групи проекту «Якість вищої освіти та експертний супровід її забезпечення: рух України до Європейського Союзу» програми Еразмус+, напрям Жан Моне та ін. – інформація на сайті в рубриках «Діючі наукові проекти» <https://tinyurl.com/kubg-proj> та «Реалізовані наукові проекти» <https://tinyurl.com/kubg-done>. Інформація про наукові публікації керівників та участь їх у проектах також розміщена в Інституційному репозиторії <http://elibrary.kubg.edu.ua/> та в е-портфоліо <http://eportfolio.kubg.edu.ua/login/>.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Університет приділяє значну увагу питанням академічної доброчесності в контексті недопущення плагіату. Для учасників освітнього процесу загалом та здобувачів вищої освіти (аспірантів) зокрема регулярно проводяться заходи щодо популяризації дотримання академічної доброчесності, наприклад Сайт Університету - Сторінка Школи академічної доброчесності Університету Грінченка <https://kubg.edu.ua/informatsiya/naukovtsyam/naukovetovarystvo-studentiv-aspirantiv-doktorantiv-i-molodykh-vchenykh/shkola-akademichnoi-dobrochesnosti.html>, де міститься наступна інформація: Сторінки у соціальних мережах Школи академічної доброчесності київського університету імені Бориса Грінченка: <https://www.facebook.com/dobrochesnogrinch/> https://instagram.com/dobrochesno_grinch?igshid=4qnfwh1t4939 https://t.me/dobrochesno_grinch Академічна доброчесність є частиною корпоративної культури Університету (розроблено та затверджено Кодекс корпоративної культури). Політика та процедури дотримання академічної доброчесності відображені у Стратегії розвитку Університету, Кодексі корпоративної культури, Декларації про академічну доброчесність науково-педагогічного, наукового, педагогічного працівника Університету; Декларації про академічну доброчесність студента, аспіранта, докторанта Університету, а також в Положення про організацію освітнього процесу. У ЗВО функціонує система перевірки кваліфікаційних робіт на антиплагіат за допомогою спеціального ПЗ (Unicheck). Ця процедура є безкоштовною для всіх учасників освітнього процесу. Прикладів порушення принципів академічної доброчесності серед керівників та аспірантів не було виявлено.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

- Зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів і забезпечує їхню підготовку до дослідницької та викладацької діяльності; - наявність в ОНП дисциплін, які є дотичними до наукових тем аспірантів; - надання широких можливостей для висвітлення та апробації результатів досліджень в межах наукових заходів, що організовує та проводить університет.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

На ОНП наявний незначний відсоток учасників з числа аспірантів у міжнародних грантах, проектах й програмах академічної мобільності, тому рекомендовано посилити міжнародну активність здобувачів вищої освіти, а також більш широко впроваджувати систему академічної мобільності для аспірантів ОНП. За умови поодиноких випадків перезарахування результатів навчання у неформальній освіті бажано активізувати роботу із запровадження неформальної. Також варто запровадити дуальну освіту.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

За ОНП створено умови для навчання аспірантів через дослідження, що виражаються в: 1) наданні аспірантам усіх необхідних можливостей для участі у наукових заходах, публікації і апробації результатів власних досліджень; 2) наявності в ОНП дисциплін, які є дотичними до наукових тем аспірантів; Враховуючи ряд сильних сторін, позитивні практики та наявні слабкі сторони, ЕГ дійшла до спільного висновку, що ОНП в цілому відповідає Критерію 10 з недоліками, що не є суттєвими, і легко можуть бути усунені.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Були створені належні умови роботи експертної групи: їй був наданий доступ до всіх необхідних матеріалів. Експертиза відбувалася у відповідності до програми візиту експертної групи. Адміністрація та сервісні служби університету налаштовані на розвиток ОНП та відкриті до рекомендацій і пропозицій.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	A
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	A
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Якісний склад ОНП_011_1601478063.pdf</i>	s5cks14U+Z8mkN7jRuYy40xd2p1+q9qydQi71svzO/E =
Додаток	<i>2 склад потенційної разової ради_1601478063.pdf</i>	J63Jhllk9NnEgwaV/xdB18Baoi+bWgDQkhhEoEKV H64=
Додаток	<i>таблиця 1_1601478063_cory.pdf</i>	/XNdkheHz6PjH2IMKANjcZZ3V7/O1oJlr1mat6xlf3 A=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Ткач Юлія Миколаївна

Члени експертної групи

Черниш Валентина Василівна

Кряжева Інна Миколаївна